

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 4Nt/4/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3124010095
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivo Hlucháň
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2024:3124010095.1

Uznesenie

Okresný súd Trenčín, samosudca JUDr. Ivo Hlucháň, v trestnej veci odsúdeného A. B., narodeného XX.XX.XXXX v C., o návrhu zástupcu riaditeľa Nemocnice pre obvinených a odsúdených a Ústave na výkon trestu odňatia slobody D. (ďalej len „NOO a ÚVTOS D.“), na zmenu spôsobu výkonu ochranného liečenia a na pokračovanie v ochrannom liečení po skončení výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom v Považskej Bystrici dňa 11. apríla 2024, takto

rozhodol:

Podľa § 446 ods. 1 Tr. por., § 446a ods. 1 Tr. por., s poukazom na § 74 ods. 1 Tr. zák. u odsúdeného A. B., nar. XX. XX. XXXX v C., trvale bytom C., E. XXX/XX, t.č. NOO a ÚVTOS D., m e n í ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou, ktoré bolo uložené rozsudkom Okresného súdu Prievidza, sp. zn. 3T/26/2023-223, zo dňa 07. 08. 2023, právoplatný dňa 21. 09. 2023 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3To/73/2023-237 zo dňa 21. 09. 2023, na ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou, v ktorej bude odsúdený pokračovať aj po skončení výkonu trestu odňatia slobody.

odôvodnenie:

Dňa 17.01.2024 bol Okresnému súdu Trenčín doručený návrh zástupcu riaditeľa NOO a ÚVTOS D. na zmenu spôsobu výkonu ochranného liečenia a na pokračovanie v ochrannom ambulantnom psychiatrickom liečení po skončení výkonu trestu odňatia slobody u odsúdeného A. B., narodeného XX.XX.XXXX.

K návrhu bola pripojená lekárska správa psychiatrického oddelenia NOO a ÚVTOS D. zo dňa 09.01.2024 o priebehu ochranného liečenia, z ktorej vyplynulo, že odsúdený A. B., narodený XX.XX.XXXX (ďalej len „odsúdený“) je hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení - suboddelení ochranných liečieb od 07.11.2023 až doposiaľ. Odsúdený na tamojšom oddelení vykonáva ochranné psychiatrické addiktologicky zamerané liečenie ústavnou formou na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 07.08.2023, sp. zn. 3T/26/2023 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 21.09.2023, sp. zn. 3To/73/2023. Od príchodu na oddelenie bol odsúdený zaradený do komplexného terapeutického programu so zameraním na identifikáciu, klarifikáciu a korekciu maladaptívnych vzorcov správania, získanie sebareflexie a empatie, na liečbu závislosti od viacerých psychoaktívnych látok (alkohol, marihuana). Odsúdený je psychiatricky liečený od detstva, na druhom stupni základnej školy začal navštevovať pedopsychiatra s ADHD, mal nasadené stabilizátory nálady, v cele predbežného zadržania mal panický atak, vo väzbe mu bolo treba situačne podať lieky proti úzkosti. Od 14-tich rokov fajčil marihuanu, neskôr užíval alkohol, v posledných rokoch pravidelne podľa finančných možností, nevedel bez neho v civilných podmienkach existovať. Absolvoval viac ako trojmesačné ústavné liečenie v F. Udáva, že v nemocnici sa mu páčilo, avšak domov už prišiel pod vplyvom alkoholu. Pracovné príležitosti využíval len krátkodobo, s postupným posunom nadol v sociálnom rebríčku. Aktuálne je jeho trestný čin spojený s opakovaným násilným správaním sa voči matke, verbálnym aj brachiálnym. V podmienkach ústavu adaptovaný. Viac využíva individuálne pohovory akoby mal chuť o sebe rozprávať v rámci skupiny spolupacientov. Osobnostne prima vista pôsobí skôr ako subtilný, úzkostný,

neurotický, nesvoj, nerozhodný, slabší a ovplyvniteľný jedinec. Pri dlhodobejšom kontakte sa tento obraz ale dopĺňa aj istou mierou manipulativnosti, „vyrábania“ tohto sebaobrazu pred druhými, čo mu umožňuje ľahším spôsobom dostať sa ku psychofarmakám. Popri psycho-sociálnej nezrelosti a emočnej labilitate dominuje najmä alkoholová závislosť, ktorá svojím charakterom a intenzitou v podstate neumožňuje dosahovanie ani menších úspechov vo všetkých dôležitých oblastiach osobného (rodina, partnerstvo) či pracovného života, vážnym spôsobom už ohrozuje i život a zdravie. S veľkou pravdepodobnosťou je predisponovaný k závislostiam už od narodenia. Výchovne bol od ranného detstva málo emočne sýtený, zanedbaný zo strany vzťahovo významných dospelých osôb. Nevyrastal ani v adekvátnych ekonomických, ani vzťahových podmienkach, bol bežne svedkom alkoholovej závislosti u rodinných príslušníkov. Nie je nastavený voči svetu optimisticky, pri ťažkostiach a frustráciách má tendenciu utiekať sa do bolestínskych postojov, agresívne prejavy si trúfne pod vplyvom alkoholu, ktorý pôsobí deliberujúco na jeho emočné odbrzdzenie a pri slabších osobách. Má skôr negatívny sebaobraz, čo vedie k prežívaniu výrazne negatívnych pocitov a emócií, od ktorých je potrebné utiekať formou alkoholického opojenia. Problémy s alkoholom samozrejme tieto negatívne pocity len prehlbujú, čím sa rozťáča začarovaný kruh. V posledných mesiacoch pred výkonom trestu mal tento maladaptívny životný štýl už vyslovene autodeštruktívne rozmery, nakoľko sa denne opíjal s vedomím, že ho to môže kedykoľvek stáť zdravie alebo život. Do veľkej miery ide o hlboko zakorenené osobnostné nastavenie. Terapia zameraná na zrealnenie a objektivizáciu miery stresu a učenie sa adekvátnejším adaptačným mechanizmom. V priebehu hospitalizácie odsúdený získal dostatok informácií o škodlivosti alkoholu, vzťahu jeho konzumácie k trestnej činnosti, bol poučený o rizikivosti ďalšieho zneužívania, negatívnom pôsobení na zdravie, o nutnosti abstinencie, stratégiách zvládania cravingu (baženia). V závere správy je konštatované, že aktuálne liečenie ústavnu formou, nakoľko je reálne, plní účel, v dôsledku čoho je navrhovaná zmena ochranného psychiatrického liečenia z formy ústavnej na formu ambulantnú, v ktorej liečby by odsúdený pokračoval aj po skončení výkonu trestu odňatia slobody.

Súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 07.08.2023, č. k. 3T/26/2023-223 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 21.09.2023, č. k. 3To/73/2023-237, právoplatným dňa 21.09.2023, bol, v tom čase obžalovaný A. B., uznaný vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a), písmeno b) Trestného zákona, za čo mu, okrem iného, bolo uložené ochranné psychiatrické, addiktologicky zamerané, liečenie ústavnu formou.

Odsúdený na verejnom zasadnutí vyjadril s návrhom súhlas.

Zástupkyňa psychiatrického oddelenia NOO a ÚVTOS D. na verejnom zasadnutí zotrvala na záveroch lekárskej správy tak, ako je táto popísaná vyššie, pričom pokiaľ išlo o návrh zo strany prokuratúry na vypracovanie znaleckého posudku, poukázala na to, že nový znalecký posudok nie je potrebný, keďže znalecký posudok bol vypracovaný v roku 2023, teda nie tak dávno, pričom odsúdený je u nich hospitalizovaný dostatočne dlhú dobu, na základe čoho vedia posúdiť jeho zdravotný stav.

Prokurátor okresnej prokuratúry na verejnom zasadnutí navrhol vypracovať znalecký posudok.

Uznesením tunajšieho súd bol návrh prokurátora na vypracovanie znaleckého posudku na verejnom zasadnutí, z dôvodu uplynutia krátkosti času od vypracovania posledného znaleckého posudku, odmietnutý.

Podľa § 74 odsek 1 Trestného zákona, ak sa ochranné liečenie ukladá popri nepodmienečnom treste odňatia slobody, jeho výkon sa spravidla začína po nástupe výkonu trestu v ústave na výkon trestu. V ostatných prípadoch sa ochranné liečenie vykonáva spravidla v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti. Ak možno vzhľadom na povahu choroby a liečebné možnosti očakávať, že účel splní aj ambulantné liečenie, môže súd nariadiť aj tento spôsob liečenia alebo v odôvodnenom prípade aj naopak. Ak dĺžka výkonu trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu nepostačí na splnenie účelu ochranného liečenia, súd môže rozhodnúť o jeho pokračovaní v liečebnom alebo ambulatnom zariadení.

Podľa § 446a odsek 1 veta Trestného poriadku, o pokračovaní v ochrannom liečení po skončení výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje predseda senátu okresného súdu, v ktorého obvode sa ochranné liečenie počas výkonu trestu vykonáva na verejnom zasadnutí; zároveň rozhodne o spôsobe ďalšieho výkonu ochranného liečenia. O pokračovaní v ochrannom liečení ústavnu formou môže súd rozhodnúť,

len ak by pobyt odsúdeného na slobode mohol byť nebezpečný, najmä ak má uložené psychiatrické alebo sexuologické liečenie alebo je dôvodný predpoklad, že ochranné liečenie ambulantnou formou nedosiahne účel ochranného opatrenia. Pred rozhodnutím musí byť odsúdený vypočutý; to neplatí, ak to jeho zdravotný stav neumožňuje alebo ak požiadal, aby sa verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti. Ústav na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom odsúdený vykonáva trest odňatia slobody, na tento účel oznámi súdu s dostatočným predstihom predpokladané skončenie výkonu trestu, a zároveň zašle súdu lekársku správu o dosiahnutom výsledku ochranného liečenia aspoň 60 dní pred skončením výkonu trestu odňatia slobody, aby predseda senátu mohol rozhodnúť o pokračovaní v ochrannom liečení ústavnou formou najmenej 30 dní pred skončením výkonu trestu odňatia slobody a nadriadený súd v prípade podania sťažnosti rozhodol tak, aby po skončení výkonu trestu odňatia slobody ihneď pokračoval výkon ochranného liečenia ústavnou formou.

V zmysle ustanovenia § 74 odsek 1 Trestného zákona ambulantné liečenie prichádza do úvahy vtedy, ak možno vzhľadom k povahe choroby a liečebným možnostiam, t.j. či vzhľadom k štádiu vývoja závislosti obvineného a vzhľadom k osobe páchatela, jeho postoja k liečeniu a doterajšiemu správaniu, očakávať splnenie jeho účelu. Ide o prípady, okrem iného, s kladným vzťahom páchatela k svojmu liečeniu. S prihliadnutím na tieto skutočnosti môže súd v odôvodnených prípadoch zmeniť formu liečenia z formy ambulantnej na formu ústavnú, resp. naopak.

Súd po preštudovaní podaného návrhu NOO a ÚVTOS D. a pripojenej lekárskej správy konštatuje, že v prípade rozhodovania o zmene ochranného liečenia a o pokračovaní v ochrannom liečení aj po skončení výkonu trestu je určujúcim faktorom lekárska správa o priebehu výkonu ochranného liečenia vykonávaného vo výkone trestu odňatia slobody. Z lekárskej správy jednoznačne vyplýva, že súčasný stav odsúdeného je kompenzovaný, stabilizovaný, odsúdený je nastavený na liečbu, bez agresívneho správania, nie sú prítomné závažné poruchy správania, čím doterajšia liečba ústavnou formou splnila a plní svoj účel do stupňa, kedy postačuje aj liečba ambulantná.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia súd zistil, že vzhľadom k súčasnému stavu odsúdeného, existujú objektívne dôvody na zmenu ochranného psychiatrického liečenia z formy ústavnej na formu ambulantnú, keďže doteraz vykonaná liečba plní svoj účel, a preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je p r í p u s t n á sťažnosť do 3 (slovom: troch) pracovných dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom Okresného súdu Trenčína ku Krajskému súdu v Trenčíne. Oznámením je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť. Ak sa uznesenie vyhlásilo v neprítomnosti tejto osoby, oznámením je až doručenie uznesenia. Sťažnosť voči výroku o zmene ochranného liečenia má odkladný účinok. Sťažnosť voči výroku o pokračovaní v ochrannom liečení nemá odkladný účinok.